

Sygnatura akt VI U 883/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Korzeń

Protokolant: stażysta Urszula Sajkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 marca 2015 roku

sprawy z odwołania J. M.

od decyzji z dnia 29 września 2014 roku znak (...) - 2013

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o wysokość kapitału początkowego

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 29 września 2014 roku znak (...) - 2013 w ten sposób, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wnosi 69,21%;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

VI U 883/14 UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w G. decyzją z dnia 29.09.2014r. ustalił kapitał początkowy J. M..

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji żądając jej zmiany w zakresie długości okresów składkowych i ustalenie że wynoszą 26 lat - po odliczeniu 2 lat szkoły pomaturalnej i 2 lat służby wojskowej. Ostatecznie decyzji w tym zakresie nie kwestionował (k.13). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru winien być wyższy, z uwzględnieniem wyższych zarobków za 1977, 1979-82.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, iż przyjął 21 lat, 05 miesięcy i 12 dni okresów składkowych. Przy ustalaniu stażu pracy organ nie uwzględnił okresu nauki w Pomaturalnym Studium Zawodowym w G. W.. w okresie od 01.09.1969r. do 01.07.1971 r. Na okoliczność udowodnienia tego okresu ubezpieczony nie złożył żadnej dokumentacji. W art. 6 (obejmującym okresy składkowe) i 7 (obejmującym okresy nieskładkowe) ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2013.1440 j.t.) ustawodawca nie wymienił wnioskowanego okresu nauki. Pozostałe okresy wskazane we wniosku z dnia 12.12.2013r. organ uwzględnił do stażu pracy. Okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od 01.06.1982r. do 29.02.1992r., zgodnie z potwierdzeniem ubezpieczenia.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 01.01.1971-31.12.1980. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 63,32% (wwpw obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia wynosi 59,68%). Za wskazany w odwołaniu okres pracy w (...), przy ustalaniu podstawy wymiaru składek organ uwzględnił za nieudokumentowany okres pozostawania w stosunku pracy minimalne wynagrodzenie pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania

ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy, stosownie do dyspozycji art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej tj. od 01.11.1979r. do 30.09.1980r. Z przedłożonej dokumentacji /dowód akta ZUS tom I, karta 37-40; 46-48;50/ wynika, iż od 01.10.1980r. do końca zatrudnienia tj. 31.05.1982r. Pan J. M. wykonywał pracę kierownika zakładu usługowego i rozliczał się na zasadach zryczałtowanego rozrachunku. Podkreślenia wymaga, iż w części dokumentów widnieje błędne nazwisko M..

Sąd ustalił co następuje:

J. M. urodził się (...) marca w 1950 roku.

Pracę zawodową rozpoczął w 1 września 1968. Pracował do 31 sierpnia 1969 roku. Od 1 września 1969 do 1 lipca 1971 roku uczył się w pomaturalnym studium zawodowym. Pracował ponownie od 14 sierpnia 1971 do 25 października 1973. Od kolejnego dnia odbywał służbę wojskową do 16 października 1975. Następnie pracował od 5 listopada 1975 do 14 kwietnia 1976, od 3 maja 1976 do 29 stycznia 1977, od 1 lutego 1977 do 31 maja 1982. Od 1 czerwca 1982 prowadził działalność gospodarczą. z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu do 29 lutego 1992.

dowód: w aktach ZUS:- książeczka wojskowa karta 7 - 9

- zaświadczenia i świadectwa pracy w trwa 10 - 16, 25,29,33-40, 58 - 60

- legitymacja karta 17 - 20

- akta osobowe karta 47 - 52

- poświadczeniu ubezpieczenia karta 43

legitymacja ubezpieczeniowa karta 26

Roczne wskaźniki podstawy wymiaru składek w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w uwzględnieniem rzeczywistych miesięcy pracy ustalone przez pozwanego wynosiły w poszczególnych latach: 1968 - 47,48% ; 1969 - 46,00% ; 1970 - 0,00% ; 1971 - 31,23% ; 1972 - 56,24% ; 1973 - 110,09% ; 1974 - 0% ; 1975 - 88,26% ; 1976 - 91,26% ; 1977 - 33,85% ; 1978 - 107,62% ; 1979 - 89,77% ; 1980 - 24,83% ; 1981 - 0% ; 1982 - 12,54% ; 1983 - 20,21% ; 1984 - 45,14% ; 1985 - 63,48% ; 1986 - 67,23% ; 1987 - 71,96% ; 1988 - 50,86% ; 1989 - 34,71% ; 1990 - 37,35% ; 1991 - 51,55% ; 1992 - 44,77% ; a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z dziesięciu lat (1971-80) - 63,31 %. (bezsporne - zestawienia k. 66, 72 a.e.)

w ustalonym przez pozwanego kapitał początkowy wyniósł 91 050,85 zł, przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynoszącym 63,32 %.

dowód: decyzja karta 70-72, 74 z akt pozwanego

W 1977 ubezpieczony pracował do 29 stycznia jako kierownik budowy w (...) i otrzymał z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 3780 zł.

Od 1 lutego zawarł umowę o pracę z (...) w G. na stanowisko kierownika grupy robót z wynagrodzeniem 3700 zł i dodatkiem funkcyjnym 600 zł. Pracę z takim wynagrodzeniem wykonywał w tym zakładzie do końca roku.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za ten rok wynosi 51.170 zł (3870 +47.300zł).

dowód: umowa o pracę k. 17

legitymacja k. 26 str. 82-85

w aktach pozwanego: - świadectwa pracy k. 15 -16,

- zaświadczenie Rp-7 k. 26

01-01-1978 do 31-10-1979 ubezpieczony pracował w Zakładach (...). Podstawy wymiaru składek o jego wynagrodzeń z 1979 r. wyniosły 53.784 zł.

Od 01-11-1979 pracował w (...) Budowlanej Spółdzielni jako murarz-tylnik z wynagrodzeniem ryczałtowym 5000 zł miesięcznie. Wynagrodzenie minimalne wynosiło wówczas 1800 zł miesięcznie.

Podstawa wymiaru składek za ten rok wynosi 57.384 zł.

dowód: karta wynagrodzeń k. 24, świadectwo pracy k. 33 akt pozwanego

legitymacja k. 26

świadectwo pracy k. 35-36 akt pozwanego

Od 01-10-1980 roku prowadził zakład usługowy na własnym rozrachunku. Zgodnie z umową kierownik zakładu zobowiązany był do uiszczania ryczałtu spółdzielni m.in. składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości: 1000 i 800 zł i 1800. Zakład prowadził do końca maja 1982 roku.

dowód: umowa k. 37-40, podanie k.50, wypowiedzenie k. 59,60 akt pozwanego

Od 1 czerwca do końca 1982 roku podstawy wymiaru składek z tytułu prowadzonej działalności wynosiły 17500 zł.

dowód: potwierdzenie ubezpieczenia k. 43

Sąd zważył co następuje:

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.13.1440; dalej jako: ustawa) stanowi między innymi, iż:

Art. 173

1. Dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.
2. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.
3. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.
4. Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r.
5. Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a.
- 5a. Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.
6. Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego.
- 6a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu.

Art. 174

1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.
2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:
 - 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
 - 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
 - 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.
3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.
 - 3a. Przepis art. 17 ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968 r. z powodu nauki w szkole wyższej, o której mowa w art. 7 pkt 9.
 - 3b. Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.
4. Do obliczenia kapitału początkowego dla osoby mającej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przyjmuje się, na jej wniosek, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty przyjęty w decyzji ustalającej prawo do renty po raz pierwszy lub ponownie ustalającej jej wysokość. W przypadku gdy renta została przyznana przed dniem 15 listopada 1991 r., do ustalenia kapitału początkowego przyjmuje się wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony w wyniku rewaloryzacji, chyba że po tej dacie ponownie była ustalana jego wysokość.
5. Jeżeli z powodu niemożności ustalenia podstawy wymiaru renty jej wysokość została ustalona w kwocie najniższej renty, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje się najniższe wynagrodzenie pracowników obowiązujące w okresie przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru renty.
6. Przepisy ust. 5 stosuje się odpowiednio do ustalenia kapitału początkowego osób uznanych za repatriantów.
7. Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.
8. Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:
gdzie:
„p” - oznacza współczynnik;
wiek ubezpieczonego - oznacza wiek w dniu 31 grudnia 1998 r.;
wiek emerytalny - oznacza 60 - dla kobiet i 65 - dla mężczyzn;
staż ubezpieczeniowy - oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy,
wymagany staż - oznacza 20 - dla kobiet i 25 - dla mężczyzn;

z zastrzeżeniem ust. 12.

9. Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

9a. Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

10. Wiek ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli w dniu 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy ponad wiek ustalony, to przyjmuje się pełne lata po zaokrągleniu w górę.

11. W przypadku gdy w momencie objęcia ubezpieczeniem po raz pierwszy, ubezpieczony nie ukończył 18 roku życia, we wzorze, o którym mowa w ust. 8, liczbę 18 zastępuje się faktycznym wiekiem, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia.

12. Współczynnik, o którym mowa w ust. 8:

1) zaokrągla się do setnych części procenta;

2) nie może być wyższy od 100%.

13. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy.

Ubezpieczony w swoim odwołaniu kwestionował ustalone okresy składkowe. Przedstawione przez odwołującego dokumenty nie dają podstawy do ustalenia, ażeby podlegał ubezpieczeniom społecznym po 29 lutego 1992r. Poświadczenie ubezpieczenia wygenerowane na podstawie danych z systemu komputerowego pozwanego (k.43) wskazuje na podleganie ubezpieczeniom tylko do tej daty. Ubezpieczony nie przedłożył żadnych dowodów poświadczających podleganie ubezpieczeniom aż do roku 1998. Wyliczenia pozwanego, oparte na w świadectwach pracy oraz informacji o służbie wojskowej są prawidłowe. Ustawa w artykule 7 pkt 9 przewiduje iż za okres nieskładkowy uznaje się okres nauki w szkole wyższej. Okres nauki w szkole policealnej czy pomaturalnej nie jest więc zaliczony jako okres nieskładkowy, ani tym bardziej składkowy. W tym zakresie decyzja pozwanego jest prawidłowa.

W zakresie podstawy wymiaru kapitału początkowego odwołanie jest częściowo zasadne. Ubezpieczony kwestionował przyjęte podstawy wymiaru składek jedynie z lat 1977 i 79-82.

Wysokość wynagrodzenia w 1977 wysokości 4300 zł nie budzi żadnych wątpliwości. Wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, zarówno z pierwszego jak i drugiego zakładu, są wiarygodne. Znajdują potwierdzenie tak w umowach o pracę, jak świadectwach pracy. Mając na uwadze wykształcenie ubezpieczonego, stały wzrost płac w latach siedemdziesiątych, zmniejszenie wynagrodzenia z tym wydaje się nieprawdopodobne. Jako podstawę wymiaru składek należało więc przyjąć wynikające z zaświadczenia RP 7 wynagrodzenie za styczeń w wysokości 3870 zł oraz iloczyn 11 miesięcy i kwoty 4300 zł (47.300 zł). Wskaźnik roczny za cały rok wyniósł więc 92,78% (51.170/ 55.152 zł).

W pozostałym zakresie wyliczenia pozwanego są prawidłowe. Brak jest podstaw do przyjmowania za rok 1979 za ostatnie 2 miesiące wynagrodzenia wynikającego z umowy. Było to bowiem wynagrodzenie ryczałtowe, a ubezpieczony nie przedstawił dowodów na okoliczność wysokości rzeczywiście otrzymanego wynagrodzenia. Zasadnie organ rentowy przyjął za ten okres minimalne wynagrodzenie. Podobnie zasadnym było przyjęcie najniższego wynagrodzenia za okres dziesięciu miesięcy 1980 roku.

Za okres wykonywania działalności na własnym rozrachunku sama umowa nie może być podstawą do dokonywania w wiążących ustaleń co do wysokości składek, jak również co do faktu ich opłacania. Ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów, które wskazywałyby na opłacanie składek w wysokości wskazanej w umowie. Sama umowa wskazuje różne kwoty składek nie wiadomo które z tych kwot miałyby stanowić podstawę składek dla ubezpieczonego.

Brak jest jakichkolwiek innych środków dowodowych, które wskazywałyby na wysokość odprowadzonych składek od wynagrodzeń ubezpieczonego.

Najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 69,21 % z lat 1971-80 (31,23% + 56,24% + 110,09% + 0,00% + 88,26% + 91,26% + 92,78% + 107,62% + 89,77% + 24,83%/10).

W związku z tym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 KPC, zaskarżoną decyzję należało zmienić i ustalić prawidłowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego. W pozostałym zakresie odwołanie jako niezasadne oddalono.

SSO Tomasz Korzeń